

N:o 4.

Af herr Carlheim-Gyllensköld, om anslag för avvägbringande af nedsättning i räntan å hypotekslån.

Jordbrukarnes allmänna betryck torde mana till att direkt räcka dem en hjälpsam hand och att göra detta snart, verksamt samt så att hjälpen träffar på rätta stället.

Intet understöd torde bli verksammare än om det åstadkommes en sänkning uti räntan på landtbrukarnes hypotekslån. Skall detta mål söka vinnas endera genom en omorganisation af hypoteksbanken och hypoteksföreningarne eller ensamt genom nya konverteringar, så ernås icke den snara och knappast den tillräckliga räntenedsättningen, hvilket just är hufvudsaken, emedan både en omorganisation och en ny konvertering kräfver en tid af minst 3 år för den förra och 2 år för den senare, innan verkningarne kunna börja kännas för jordbrukarne, hvarförutan statens mellankomst vid omorganisation af hypoteksväsendet torde påkallas i vida högre grad än jag ifrågasätter.

Hvad jag afser är att få hypoteksräntan under 1888 sänkt 1 procent. Hela beloppet af rikets hypotekslån är 318 millioner kronor, 1 procent derå är för 1 år 3,180,000 kronor. Då man vet att hypoteksbanken genom egna åtgärder kan sänka låntagarnes ränta med $\frac{1}{2}$ proc., och att förslag härom föreligger till behandling för första gången vid innevarande års sammanträde med hypoteksföreningarnes ombud, så, under förutsättning af bifall härtill, skulle det endast vara $\frac{1}{2}$ proc. å 318,000,000 kronor, eller 1,590,000 kronor, som erfordras för att få räntenedsättningen att uppnå 1 hel procent. Dessa 1,590,000 kronor vågar jag hemställa att staten betalar under hvardera af åren 1888 och 1889 och tror icke att det behöfves längre, emedan en ny konvertering lærer af hypoteksbanken kunna göras sistnämnda år å 32 millioner kronor.

Påtagligt torde vara, att statsverket icke gerna kan godtgöra hypoteksbankens alla kapitalrabatter, uppgående till 27,600,000 kronor, ej heller kan det med fog ifrågasättas att svenska statsverket skall godtgöra eller afskrifva 20 à 25 proc. å alla jordbrukarnes kapitalsskulder till hypoteksföreningarne (representerande ett belopp af resp. 63,600,000 och 79,500,000 kronor) såsom i t. ex. Tyskland är föreslaget, men att deremot bereda en samverkan emellan staten och hypoteksbanken för att nå målet, dervid den förras mellankomst endast påkallas under 2 år och derunder till öfvervinneliga belopp, synes mig berättigadt både ur klokhetens, billighetens och hjälpsamhetens synpunkt.

Då man dessutom vet att nu varande höga ränta måste tagas intill dess en del äldre kapitalrabatter hinna blifva slutamorterade eller ny konvertering göres, men man måste medgifva, att nu varande låntagare äro oskyldiga till kapitalrabatternas tillkomst, hvilka rabatter de nu få bidraga till att betala, så torde ingen annan utväg finnas för att göra slut på denna olägenhet än att staten träder emellan för en gång och hjälper landtmännen med ett måttligt belopp.

På grund häraf föranlåtes jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen för sin del beslutar att till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett anslag utaf 3,180,000 kronor för att med 1,590,000 kronor om året under 1888 och 1889 tillhandahålla rikshypoteksbanken dessa belopp, på det att den med detta förskott, hvilket återgäldas efter hypoteksbankens framtida konverteringar, skall med första nedsätta räntan för sina låntagare med en half procent, med vilkor att hypoteksbanken genom egna åtgärder nedsätter samma ränta ytterligare en half procent samt att sålunda 1,590,000 kronor måtte för detta ändamål på extra stat uppföras i 1888 års riksstat.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 11 maj 1887.

A. Th. Carlheim-Gyllensköld.